

Poštovani domaćine, doktore Ašanin,
Uvaženi učesnici svečane akademije:
Predsjedniče Crne Gore, gospodine Vujanoviću,
Predsjedniče Đukanoviću,
Uvaženi predsjednici opština,
Uvaženi predstavnici diplomatskog kora,
Dragi Nikšićani i Nikšićanke,
Dame i gospodo,

Velika mi je čast i zadovoljstvo što sam, kao član Vlade i kao Nikšićanin, u prilici da Vam se obratim povodom ovoga velikog jubileja - 130 godina od osnivanja, postojanja, razvoja i rada Bolnice u Nikšiću. Bolnice koja je za to vrijeme imala izuzetnu misiju i značaj, ne samo za Nikšić, nego i za Crnu Goru i njeno neposredno okruženje.

Nikšić je imao posebno mjesto u istoriji Crne Gore. Bio je tvrdi bedem na krajini i zapadna kapija crnogorske države nakon Berlinskog kongresa i uvijek se Crna Gora u Nikšiću **najbolje ogledala**.

Zdravstvena zaštita u Crnoj Gori seže u daleku prošlost, do samih početaka crnogorske hiljadugodišnje državnosti. O narodnoj medicini, vidarima, ljekarskom esnafu, postoje brojne istorijske činjenice. Neka vrsta zdravstvene zaštite postojala je u urbanim sredinama, naročito na primorju, ali i u unutrašnjosti.

Ali bez školovanih ljekara i medicinske nauke sve je to bilo nedovoljno, posebno u uslovima epidemija i ratnih sukoba koji nijesu zaobilazili prostor Balkana. U Crnoj Gori kult ranjenika je poštovan u svim vremenima. Svaka kuća je bila bolnica. A ratova i bitaka nije manjkavalo. Sjetimo se samo bitaka na Tuđemilu, na Vrtijeljci, na Martinićima i Krusima, na Morači, na Grahovcu, na Vučjem Dolu i

Fundini, a posebno tragične Skadarske epopeje, Glasinca i Mojkovca, Neretve i Sutjeske.

Trebalo se izboriti i sa golim okom nevidljivim neprijateljima: kolerom, španjolicom, trbušnim i pjegavim tifusom, sušnim i nerijetko gladnim godinama i drugim nedaćama.

Školovani ljekari dolaze tek kasnije, u vrijeme knjaza Danila, kao dvorski ljekari, Francuzi i Švajcarci, a u doba knjaza Nikole, iz Grčke, Češke i drugih zemalja.

Do vremena knjaza Nikole nije bilo zdravstvenih ustanova ni organa koji bi vodili brigu o narodnom zdravlju. Takvo stanje je potrajalo do Hercegovačkog ustanka, kada je trebalo pomoći ranjenicima i postradalim hercegovačkim izbjeglicama, kojih je bilo oko 60.000.

U vrijeme knjaza Nikole, 1873. godine, na Cetinju u slobodnom dijelu Crne Gore, izgrađena je Bolnica Danilo I. U njoj su se smjenjivali ljekari iz inostranstva i okruženja. Prvi crnogorski diplomirani ljekar bio je dr Petar Miljanić iz Banjana, iz našeg Nikšića, koji je diplomirao u Moskvi, a doktorirao u Njemačkoj 1883, a godinu dana kasnije postavljen za upravnika bolnice Danilo I i za načelnika zdravstvene službe - odnosno Saniteta. Sa pravom se može reći da je on utemeljivač modernog crnogorskog zdravstva.

Narednih godina stižu mladi crnogorski ljekari, stipendisti, školovani u raznim evropskim univerzitetskim centrima.

Odlukom Vlade Knjaževine Crne Gore 11. decembra 1887. godine osnovana je Nikšićka bolnica, pod imenom knjeginje Zorke, najstarije knjaževe ćerke, tri godine prije njene prerane smrti u 26 godini. Do danas Nikšićka bolnica postojano traje i razvija se, u stalnom naporu da građanima Nikšića i ne samo Nikšića pruži potrebnu zdravstvenu njegu, u borbi protiv bolesti i prolaznosti ljudskog života.

Ove značajne istorijske činjenice, jasno pokazuju vjekovne težnje Crne Gore da bude dio evropskih i svjetskih civilizacijskih, naučnih i

društvenih tokova i vrijednosti. **Crna Gora je bila u Evropi i Evropa je bila u Crnoj Gori!**

Nakon Berlinskog kongresa i međunarodnog priznanja državne nezavisnosti Crne Gore, dolazi do preporoda i napretka u svim sferama života: društvenog, ekonomskog, privrednog, kulturnog, pa i u zdravstvenoj zaštiti stanovništva.

Nakon gubitka državnosti Crne Gore i njenog nezavidnog položaja u periodu između dva svjetska rata, zabilježena je stagnacija u svim oblastima, pa i u zdravstvu.

Tokom II svjetskog rata, bolnice su bile pod okupatorom, a na slobodnoj teritoriji osnivane su partizanske bolnice za liječenje ranjenika i stanovništva.

U poslijeratnom periodu zdravstvo se u Crnoj Gori, brzo razvija, naročito razvojem industrije i ono postaje važna društvena djelatnost.

Crnogorski zdravstveni sistem je tokom svog postojanja, kroz tri vijeka, stasavao i dijelio sudbinu brojnih istorijskih izazova kojima je bila izložena Crna Gora.

Tako je bilo i devedesetih godina prošlog vijeka, kada su ratna dešavanja u okruženju uzrokovala egzodus izbjeglica. Crna Gora je, iako najmanja i najmaloljudnija u regionu, uspjela da očuva mir i stabilnost i nesebično otvori vrata, pruži utočište i zbrine 120 hiljada izbjeglica, pružajući im i neophodnu zdravstvenu zaštitu. To je bio važan ispit za crnogorsku državu i sve segmente našeg društva. I pored činjenice da je svaki peti stanovnik Crne Gore u tom periodu bio izbjeglica, Crna Gora je položila taj značajni moralni, ljudski, humani i **državni ispit**, a položilo ga je i crnogorsko zdravstvo. Ova istorijska činjenica služi na ponos svima nama i predstavlja svijetli primjer za generacije i mnogo šire od naših granica.

Nakon izazovnih i teških godina sa kraja prošlog vijeka, obnovom nezavisnosti Crna Gora je posvećeno radila na izgradnji institucija.

Unapređenje i modernizacija sistema zdravstva je svakako bio jedan od najznačajnijih i najzahtjevnijih zadataka.

Od 2006. godine do danas:

- Izgrađeni su brojni **novi objekti** u zdravstvu,
- Rekonstruisane su i adaptirane brojne bolnice i domovi zdravlja,
- Dodijeljeno je oko 1.000 specijalizacija i subspecijalizacija,
- U okviru Medicinskog fakulteta uvedeni su novi studijski programi i doktorske studije,
- Uvedene su nove medicinske, dijagnostičke i terapijske procedure,
- Nabavljena je vrijedna i savremena oprema.

Oblast zdravstva je i danas pod posebnom pažnjom Vlade, sa ciljem da profesionalna i efikasna zdravstvena zaštita rezultira dostupnom i kvalitetnom medicinskom uslugom, koja će biti dostupnija za sve kategorije stanovništva, uz dalje unapređenje oblasti farmaceutske politike. Vlada će nastaviti da ulaže napore za dalje unapređenje položaja i standarda zdravstvenih radnika.

U cilju dodatnog doprinosa afirmaciji i promociji izuzetnih vrijednosti i rezultata u oblastima od posebnog značaja za društvo, kakve su obrazovanje i zdravstvo, Vlada je u Budžetu za narednu godinu obezbijedila poseban fond za nagrade zaposlenim u ovim oblastima.

Usvajanje najsavremenijih standarda i praksi u oblasti zdravstvene zaštite, predstavlja potrebu svih naših građana i kontinuirani zadatak i obavezu koja stoji pred našim društvom.

U razvoju ukupnog zdravstvenog sistema Crne Gore, Nikšićka bolnica je imala i danas ima značajnu ulogu.

Dala je veliki doprinos gradu i njegovim žiteljima u borbi za zdravlje, **liječila i obnavljala nadu i vjeru u život.**

Pored napora države, svakako, značajnu podršku napretku nikšićke bolnice dali su brojni donatorski projekti **i domaći i međunarodni.** I

ovom prilikom želim da izrazim zahvalnost svima koji su dali doprinos jačanju ove značajne zdravstvene institucije.

Svakako, najveće zasluge za ugled, značaj i rezultate Nikšićke bolnice pripadaju posvećenim ljekarima i medicinskom osoblju koji su radili i koji danas rade u njoj, koji su pomagali pacijentima i u tome se nijesu štedjeli, bez obzira na sve izazove, uz visoku iskazanu i profesionalnu i ličnu posvećenost i etiku.

Brojni su znameniti i poznati nikšićki doktori i doktorke, medicinske sestre, glavne sestre i babice, tehničari i zaslužni medicinski radnici.

Oni su nesebično ugradili svoje stručne, ljudske i humane vrijednosti u ovu plemenitu profesiju i tako postali dio Nikšića i kolektivne memorije Nikšićana.

Oni su i danas putokaz humanosti i pokazatelj uzvišenosti ljekarskog poziva. Svoju iscjeliteljsku moć pronalazili su u znanju, čovjekoljublju i etici, i savjesti, na poslu koji je težak, uzvišen i nadasve human.

Moglo bi se još mnogo toga reći da bi se sagledala prava misija, uloga i značaj Nikšićke bolnice, njenih ljekara i osoblja u nekoliko naraštaja.

Zdravlje građana biće i ubuduće najviši prioritet i imperativ i ove bolnice i ukupnog zdravstvenog sistema i države Crne Gore.

Na kraju, svima zaposlenima u Nikšićkoj bolnici čestitam ovaj značajan jubilej uz želju da i dalje istrajavaju u misiji svog uzvišenog poziva, da pomažu ljudima i brinu o njihovom zdravlju!

Hvala!